

Vergadering Bestuurlijke Stuurgroep Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen

Datum : donderdag 1 september 2016

Tijdstip : 15:00 – 17:00

Locatie : Raadszaal gemeente Eemmond, Uithuizen

Aanwezig : Dhr. Van de Nadort (Ten Boer), dhr. Menninga (Delfzijl, vervangt Beukema), mw. Pot (Appingedam), mw. Pijs (namens het Rijk), dhr. Staghouwer (Provincie Groningen, vervangt dhr. Eikenaar), dhr. Den Oudsten (Groningen), mw. Van Beek (Eemmond), dhr. Rodenboog (Loppersum), dhr. Munniksma (Menterwolde), dhr. De Jonge (Hoogezand-Sappemeer), dhr. Michels (Winsum), dhr. Bakker (Bedum), dhr. Alders (NCG), dhr. De Boer (NCG), dhr. (10)(2e) (NCG, verslag).

Afwezig : dhr. Beukema (Delfzijl), dhr. Wiersma (De Mame), dhr. Ten Brink (Slochteren), dhr. Eikenaar (Provincie Groningen).

1. Opening

2. Verslag en afsprakenlijst Bestuurlijke Stuurgroep 23 juni 2016

De volgende tekstuele opmerkingen van mevrouw Pijs (Rijk) worden doorgevoerd. De zin "MEZ vraagt zich af of ze in de begeleidingsgroep wil, wordt nader bilateraal besproken met de NCG" wordt vervangen door "EZ geeft aan verrast te zijn over de tekst waar in staat dat zij deelneemt in de begeleidingsgroep. Dit wordt nader bilateraal besproken met NCG". Het verslag is aldus vastgesteld.

3. Mededelingen

3a. Voortgang uitvoering door de NCG

Kwartaalrapportage NCG Q2.

Geen opmerkingen.

Werving medewerkers.

Toelichting NCG: een aantal van de nieuwe medewerkers heeft eerder gewerkt bij de Commissie Bijzondere Situaties, bij het CVW en bij de NAM (tijdelijke inhuur). Het overgrote deel is afkomstig uit de regio, ook vanuit gemeenten.

Bedrijvenloket.

- De NCG licht de stand van zaken toe. Het bedrijvenloket is van de NAM en heeft aandacht voor grote bedrijven en ook schade die niet gerelateerd is aan gebouwen, mede op aangeven van de NCG (zoals omzetschade en ook een hele reeks aan schade die specifiek is voor individuele bedrijven). Het loket is open, maar nog niet voldoende bekend.
- De heer Van de Nadort (Ten Boer) vindt het een goede stap, maar vraagt daarnaast aandacht voor ondernemers (met name MKB-ers) wier onroerend goed een groot deel van de pensioenvoorziening uitmaakt.
- Toelichting NCG: veel van dit soort gevallen zijn complex en worden dus door de NCG in behandeling genomen. Dat is maatwerk in de schadebehandeling. In sommige gevallen kan beëindiging van het bedrijf en/of opkoop onderdeel van de oplossing zijn. Het bepalen van omzeterderving is ingewikkeld, maar wordt wel meegenomen in de bemiddeling. Maatwerk werkt beter dan een brede regeling.
- Het Rijk maakt zich zorgen over het aantal verschillende ingangen voor bedrijven. NCG heeft daar aandacht voor.

Bouwkundig versterken dorpshuizen

De heer Menninga (Delfzijl) vraagt of de dorpshuizen in Spijk en Bierum in 2017 prioriteit hebben. De NCG gaat dit na en komt hier op terug bij de gemeente Delfzijl.

Woonbedrijf

- De NCG geeft een toelichting: een woonbedrijf is noodzakelijk voor de pilot Koopinstrument, woningen in beheer van de NAM en gebiedsontwikkeling die gemeentegrenzen overschrijdt (wisselwoningen). Mogelijkheden van een woonbedrijf zijn verkend; woonbedrijf van de NCG is meest passend. Het is een publieke entiteit die werkt met privaat geld. Wordt nu hard gewerkt om deze entiteit in positie te brengen.
- Den Oudsten (Groningen) informeert of in praktische zin wordt aangesloten bij corporaties of een bestaand bedrijf. Reactie NCG: beiden is een optie, er zijn hierin nog geen keuzes gemaakt.

3b. Stand van zaken t.a.v. regelingen

De gemeente Groningen vraagt naar de actualiteit rondom positie NAM, aangezien dit speelt in meerdere dossiers. De NCG licht toe:

- Momenteel lopen de gesprekken over andere posities van NAM, CVW en NCG. NAM zal de twee aandeelhouders moeten meenemen. Begin november zal de uitkomst hiervan zijn weerslag vinden in de actualisatie van het Meerjarenprogramma van de NCG.
- Een aantal veranderingen in het schadeproces zijn wenselijk: vereenvoudiging van de afhandeling van kleine schade (bijvoorbeeld schades beneden de 1000 euro beoordelen op basis van een foto en vervolgens afhandeling door lokale aannemer); eenvoudiger en sneller (conservatiever) vaststellen of er überhaupt versterkt moet worden en daarna met een uitgebreidere methode bepalen wat er precies nodig is.
- De NAM neemt het advies van de NCG t.a.v. eerste fase van de herziening van het schadeprotocol in zijn geheel over ('de regenboogversie' met gekleurde input). Dit afgezien van één technisch punt, waarin de NAM gelijk heeft.
- De Maatschappelijke Stuurgroep heeft in haar vergadering van 29 augustus aangegeven dat het schadeprotocol/handboek/kwaliteitscriteria weg moet bij NAM en vastgesteld dient te worden door de NCG. Het is een instrument van de NCG. Kern is een onafhankelijke vaststelling van de schade. De NCG benadrukt dat een onafhankelijke vaststelling niet betekent dat er geen c-schades meer zullen zijn. De maatschappelijke stuurgroep gaf aan dat NAM een rol heeft in het proces, maar dan een positie meer gelijkwaardig aan bewoners (onafhankelijk schaderapport dat zowel richting bewoner als NAM gaat, die beide mogelijkheid hebben daar op te reageren, eventueel met contra-expert). De positie van CVW is lastig te bepalen op dit moment.
- De NAM is niet op voorhand tegen een andere inrichting van het schadeproces; NAM zal echter geen blanco cheque tekenen. De besteding van gelden dient verantwoord te worden. Dit blijft ook gelden ook bij de vorming van een fonds; het is dus niet een kwestie van 'we maken een fonds, NAM stort geld en we zijn klaar' zoals door sommigen wordt gedacht.
- Kortom, we hebben elkaar hard nodig dit voortvarend aan te pakken.
- De NCG licht de casus Vergnes toe. Dit is tevens een aandachtspunt voor een nieuw stelsel: er moeten kwaliteitscriteria zijn voor bureaus (criteria die onafhankelijk bepaald zijn en worden gecontroleerd).
- De NCG licht de proef schadeafhandeling buitengebied toe. De NAM neemt hier alle adviezen van de NCG over (geen contour, wel arbiter, etc.). De NCG heeft hier gezag, geen macht. Eventueel attributie moet bij wet geregeld worden; en ook als hiertoe wordt besloten, duurt het zeker nog enige tijd voordat het zover is.
- Stand van zaken Nieuwbouwregeling/fonds achterstallig onderhoud: achterstallig onderhoud wordt momenteel aanbesteed. Nieuwbouw moet er eind september notitie liggen. Dan wordt dit in beide stuurgroepen besproken.
- De heer Bakker (Bedum) vraagt aandacht voor aardbevingsbestendige nieuwbouw. Nieuwbouw wordt versterkt op basis van de NPR, dat wordt ook vergoed. Echter, de kosten van nieuwbouw met zwaardere vereisten, volledig aardbevingsbestendig (base isolation) worden niet vergoed. De NPR is gebaseerd op near-collapse. Bedum vindt voor de aantrekkelijkheid van het gebied van belang dat dit wel wordt vergoed. De NCG geeft aan, dat dit een legitieme discussie is die gevoerd moet worden in de stuurgroepen. Er is geen wettelijke basis om dit af te dwingen. De NCG bereidt dit voor t.b.v. actualisatie nieuwbouwregeling en meerjarenprogramma.

3c. Stand van zaken t.a.v. onderzoeken

- De stand van zaken t.a.v. onderzoeken wordt de volgende keer besproken.
- De NCG geeft een korte toelichting op het hoogbouwprogramma (types doorrekenen).
- De heren Wiersema en Beukema maken deel uit van de begeleidingscommissie van het onderzoek dat naar alle mogelijke oorzaken van schade kijkt.

3d. Lange termijn agenda

In de volgende vergadering wordt de stand van zaken t.a.v. de NPR en 2^e ronde gebiedsgerichte benadering besproken (of in aparte sessie).

4. Waardevermeerdering

De waardevermeerdering is ook besproken in de maatschappelijke stuurgroep; daar is afgesproken dat de Groninger Bodembeweging en het Gasberaad schriftelijk reageren. Deze schriftelijke reacties liggen beide ter tafel, zodat de bestuurlijke stuurgroep dit kan meewegen in de discussie.

- Appingedam, Eemsum, provincie Groningen, Ten Boer, Hoogezand-Sappemeer, Groningen, Bedum, Winsum en Loppersum sluiten zich aan bij het GBB en willen variant 1.
- Ten Boer en Bedum voegen daaraan toe, dat we dichterbij de commissie Meijer hadden kunnen blijven. De regeling is te ingewikkeld, eenvoudig is beter.
- Groningen, Loppersum: Alle bestaande schade volgens de oude regeling.
- Loppersum, Winsum: wijzen op de perverse prikkel die uitgaat van de 1000 euro en heeft daar twijfel bij. Dubbeling, je kan twee keer 4.000 euro krijgen.
- Pijs (namens EZ): bij voorkeur koppelen aan versterken, niet aan schade. Indien toch gekoppeld aan schade: maak onderscheid tussen kleine en omvangrijke schades, en zorg voor een balans tussen de omvang van de schade en hoogte van de waardevermeerdering. Werk snel met kleine schades (kosten uitvoering versus kosten schade) met percentages en anderszins.

Reactie NCG:

- NCG licht toe t.a.v. Meijer toe, dat er enige spanning is tussen het bestuursakkoord en het aanvullend bestuursakkoord.
- NCG licht toe dat er geen legitimatie is voor een schadecontour. Toelichting hoe is omgegaan met de oude doelgroep. In MJP is de koppeling gemaakt aan nul op de meter – nu twee labelstappen of gebiedsgerichte energiebesparing. Dubbeling van twee keer 4.000 euro is inderdaad mogelijk (voorbeeld Jarino-woningen Loppersum).
- NCG zal gehoord deze inbreng van beide stuurgroepen, een advies uitbrengen aan de minister. NCG stuurt het advies toe aan de stuurgroepen.

5. Procesbeschrijving complexe schade

- De NCG licht toe wat de relatie is met de Commissie Bijzondere Situaties; deze hanteert een aantal strikte criteria, waarbij je aan alle dient te voldoen. De rest valt onder complexe schade, dus valt onder de NCG. De communicatie tussen beide commissies is goed.
- Mevrouw Van Beek (Eemsum) vraagt of de NCG niet teveel in de uitvoering terecht komt, in plaats van de regierol. De heer Michels (Winsum) sluit zich hierbij aan: als men ontevreden is over de uitkomst van een schade-onderzoek, heeft dat effect op het instituut NCG.
- De NCG: terechte constatering, die spanning vloeit voort uit de complexe opdracht aan de NCG. De bemiddeling bij complexe gevallen maakt daar onderdeel van uit. Dit speelt overigens in meerdere dossiers: woonbedrijf, monumenten. Wie is probleemeigenaar? Wie ondersteunt wie? De positionering van de NCG zal ook aan de orde komen bij de actualisatie van het MJP.

6. Advies van NCG aan de NAM over herziening schadeprotocol (1^e fase)

- De NCG geeft een toelichting op de discussie die over dit onderwerp in de maatschappelijke stuurgroep is gevoerd. Het standpunt van de maatschappelijke stuurgroep leidt ertoe dat de gesprekken zijn opgeschort totdat de fundamentele discussie over de rollen is gevoerd.
- De NCG zal de NAM vragen het schadeprotocol aan te passen conform het voorliggende advies (met als enige uitzondering technisch punt t.a.v. 'bijkomende kosten'). Immers, over deze aanpassingen waren we het met zijn allen eens. Daarmee is de eerste fase van de herziening afgerond. De Bestuurlijke Stuurgroep stemt unaniem in met deze gang van zaken.
- Op de vraag van Michels (Winsum): CVW kan inderdaad ook naar de arbiter, alleen in de omschreven uitzonderingssituaties.
- De uitspraken van de arbiter zijn beschikbaar op de website.

7. Onderzoeksvoorstel inrichting toezicht CVW/Audit CVW

- NCG wil d.m.v. dit onderzoek een nulsituatie bepalen- dan is er inzicht om het toezicht goed in te vullen. De onderzoekers krijgen toegang tot de contracten tussen NAM en CVW. De NCG is voornemens alleen inhoudelijk toezicht te doen; bedrijfsmatig toezicht blijft bij de raad van toezicht.
- Desgevraagd geeft de NCG aan dat de commissie Eenhoorn ophoudt te bestaan - geeft een eindrapportage uit en dan zijn de werkzaamheden afgerond. Toezegging: de NCG gaat na of dit definitief is en wanneer de eindrapportage beschikbaar is.

8. Onderzoek oorzaken schade aan de randen van het aardbevingsgebied

- De heer Rodenboog (Loppersum) geeft aan dat de methodiek die wordt geprobeerd, ook voor de rest van het gebied van waarde kan zijn. Het kan rust geven.
- De NCG geeft aan, daar zeer mee eens te zijn. De begeleidingscommissie bekijkt of dit een goede methode is. Dit onderzoek kijkt naar meerdere oorzaken en probeert te beantwoorden wat wèl de oorzaak van schade is. De methode kijkt ook naar trends in een groter gebied (geen onverklaarbare verschillen tussen bureaus bijvoorbeeld).
- De heer Staghouwer (Provincie Groningen) is niet tevreden met de invulling van de contra-expertise. De NCG geeft aan dat de selectie van contra-bureaus in samenwerking met de NCG gebeurt. De methodiek wordt gevalideerd; er zijn drie panels waaruit kan worden gekozen.
- De heer Menninga (Delfzijl) geeft aan dat Meedhuizen ook mee moet in dit onderzoek. De NCG zegt toe dit te doen.

9. Kadernotitie actualisatie MJP (eerste bespreking)

NCG licht toe:

- De kadernotitie is bedoeld om de mogelijkheid te bieden aan de betrokkenen om al in een vroeg stadium input te leveren. Eerder dan bij de totstandkoming van het eerdere MJP.
- In de vergadering van 3 oktober wordt de kadernotitie uitgebreid besproken, om zo de richting te bepalen. Op dat moment kunnen ook de opvattingen van de geraadpleegde colleges, raden, staten en stuurgroepen doorklinken.
- In de eerste week van november ligt er een eerste versie van het geactualiseerde MJP ter bespreking.
- Op 6 december vindt het finale Nationaal Bestuurlijk Overleg plaats, waarna de ministerraad het MJP vaststelt.
- Mevrouw Van Beek (Eemsmond) adviseert het MJP vanuit het perspectief van de inwoner te schrijven; er gebeurt nu veel buiten het zicht van inwoners.
- De heer De Jonge (Hoogezand-Sappemeer) benadrukt dat het vertrouwen van inwoners toeneemt door prestaties. Dus eerst uitvoeren wat in het huidige MJP staat. We moeten het wel waar kunnen maken; dus geen ronde gericht op het ophalen van extra wensen. Het gaat

om oplossingen voor de inwoners (bijvoorbeeld onderzoeken moeten wel leiden tot oplossingen).

- De heer Van de Nadort (Ten Boer) sluit zich daar bij aan: hou het eenvoudig, realistisch en wees transparant over onzekerheden (met name ten aanzien van versterking 'terugkomen op aarde'). En laat zien wat de NCG al heeft gedaan, zoals de concrete resultaten in het schadeproces.
- De heer Michels (Winsum) vraagt uitleg over de regierol van de NCG t.a.v. scholen (p. 22).
- De heer Staghouter (Provincie Groningen) benadrukt de tijd en ambtelijke capaciteit die de actualisatie van het MJP vraagt; voegt dit voldoende toe?
- De heer Munniksma geeft aan dat vanuit Menterwolde er een schriftelijke reactie volgt voor 3 oktober; ook hier is de boodschap 'hou het simpel'.
- Mevrouw Pijs (Rijk): laat in overzicht zien wat er tot op heden is gebeurd in het kader van het huidige MJP (NB hoe zit het met het jaartal?). Wees helder over kaders, zoals de aansprakelijkheid van de NAM als uitgangspunt. Geef ook inzicht in financiën: stand van zaken uitputting van middelen.
- Mevrouw Pot (Appingedam) vraagt aandacht voor de realiteitswaarde van dit stuk en het MJP, aangezien nog veel 'work in progress' is.

Reactie NCG:

- We plakken er een jaar achteraan. De bedoeling is de kaderstelling (zoveel als mogelijk) hetzelfde te houden. Daarbij komen nieuwe inzichten of zaken die nog uitgewerkt moeten worden. Ten aanzien van de kennis zijn het schuivende panelen (zoals bijvoorbeeld de tweede ronde versterking). Voortschrijdend inzicht heeft consequenties (Delfzijl-Noord i.p.v. Holwierde, kleine schades, keuze wel /niet versterken).
- Het proces van actualisatie houden we 'lean and mean'. Het gaat primair om een actualisatie, niet het herschrijven van het MJP. De bedoeling is ook een dunner document op te leveren. Er komt een nota van antwoord op alle input die we ontvangen.
- Deel uw inzichten met ons, grijp uw kans!
- Toezegging: eventueel een extra werkbijeenkomst met u of uw ambtenaren beleggen.
- Toezegging: apart bilateraal gesprek met Winsum over scholen.

10. Vergaderschema maatschappelijke stuurgroep 2017

Het vergaderschema is akkoord.

11. Rondvraag W.v.t.t.k

- HRBE's: verlening van sloopvergunningen kan leiden tot vertraging. Op 13 oktober wordt een bijeenkomst belegd om verdere vertraging te voorkomen en gemeenten handvatten te bieden voor snelle afhandeling van vergunningsaanvragen.
- Begeleidingscommissie onderzoek randen: De beide stuurgroepen worden de komende stuurgroepen geïnformeerd over de werkwijze
- NCG licht toe dat straks een persconferentie wordt gegeven waar bekend wordt dat de breedbandregeling voor de provincie en specifiek voor de aardbevingsgemeenten start. Daarmee is een belangrijke mijlpaal bereikt.
- Op verzoek van de heer Bakker (Bedum) bevestigt de NCG dat een bestuurlijk overleg met de minister van BZK t.a.v. WOZ door de NCG wordt gefaciliteerd. Het wachten is op de bijeenkomst die de gemeenten willen hebben met de waarderingkamer en de VNG ter voorbereiding van de interne positiebepaling. De NCG is nog steeds bereid daar aan te sluiten als toehoorder.